

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหารวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียง
กับบทบาทของอาจารย์ในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาครู ผู้วิจัยได้ดำเนินการ
ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ อาจารย์และผู้บริหารวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียง
หน้ที่ในปีการศึกษา 2528

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอาจารย์ และกลุ่มผู้บริหาร
การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรอาศัยเกณฑ์ของ **Krejcie and Morgan**¹
แล้วดำเนินการสุ่มตัวอย่าง อาจารย์และผู้บริหารโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นพวก
(Stratified Random Sampling) จากวิทยาลัยครู 4 แห่งก่อน แล้วจึงทำการ
สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น
318 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 582 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

---

¹Robert v. Krejcie and Daryle W. Morgan, Educational and Psychological Measurement Vol. 30 (University of Minnesota, Duluth 1970), p.p. 607 -608.

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างอาจารย์และผู้บริหารจำแนกตามวิทยาลัยครู

วิทยาลัยครู	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
	อาจารย์	ผู้บริหาร	อาจารย์	ผู้บริหาร
วิทยาลัยครูเพชรบุรี	106	44	52	30
วิทยาลัยครูนครปฐม	166	44	81	30
วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง	76	44	37	30
วิทยาลัยครูกาญจนบุรี	58	44	28	30
รวม	406	176	198	120

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วยแบบสอบถาม 3 ตอนดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับบ็องจารย์ ประกอบด้วยแบบสอบถาม 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ (Check - List)

ในเรื่องเพศ อายุ วุฒิสถสุด ประสบการณ์การทำงานในวิทยาลัยครู จำนวนชั่วโมงสอนต่อหนึ่งสัปดาห์ งานพิเศษนอกจากการสอน ความสนใจในเรื่องการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองให้แก่ณักศึกษา และการเข้าร่วมอบรมสัมมนาวิธีการจักกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความมีวินัยแก่ณักศึกษา จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของณักศึกษาครู เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating-Scale) โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 เกี่ยวกับบทบาทด้านการสอน เพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเองของณักศึกษาครู ซึ่งประกอบด้วยลักษณะของณักศึกษาครู ดังนี้คือ ความรับผิดชอบต่อตนเอง

ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นผู้มีเหตุผล ความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม ความอดทน
มานะ พยายาม ความกล้าหาญ ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การรู้จักวางตัวตามกาลและเทศะ
การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การเคารพและยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคม และการให้ความ
ร่วมมือกับส่วนรวม จำนวน 33 ข้อ

ค่านี 2 เกี่ยวกับบทบาทนอกเหนือการสอน เพื่อพัฒนานักศึกษาคูค่านความมีวินัย
ในตนเอง ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ คือ ค่านกิจกรรม การให้ความร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ
ตลอดจนบุคลิกภาพ และการวางตัวของอาจารย์ จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองแก่นัก
ศึกษาคู จำนวน 6 ข้อ

จุดที่ 2 สำหรับผู้บริหาร ประกอบด้วยแบบสอบถาม 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ (Check - List)
ในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิสถูที่สุด ประสบการณ์การทำงานในวิทยาลัยครู จำนวนชั่วโมงสอนต่อ
หนึ่งสัปดาห์ ความสนใจในเรื่องการเสริมสร้างวินัยในตนเองให้แก่ นักศึกษา และการเข้าร่วม
อบรมสัมมนาวิธีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความมีวินัยแก่นักศึกษา จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของ
นักศึกษาคู มีเนื้อหาสาระและรูปแบบเกี่ยวกับ จุดที่ 1

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองแก่นัก
ศึกษาคู จำนวน 6 ข้อ เช่นเดียวกับจุดที่ 1

วิธีการสร้างแบบสอบถาม

ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร วารสาร ตำรา บทความและงานวิจัยทั้งในประเทศ
และต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์และความมีวินัยในตนเอง เพื่อนำข้อมูลมาใช้

ในการสร้างแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามของ มานิตย์ แก้วปู้ ที่สร้างขึ้นในการทำวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษา ในการพัฒนานักเรียนระดับมัธยมศึกษาในด้านความมีวินัยในตนเอง ในปีการศึกษา 2525 มาปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติม เพื่อให้เหมาะกับการวิจัยครั้งนี้

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความครอบคลุมของ เนื้อหา เกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์และความมีวินัยในตนเอง ตลอดจนภาษาที่ใช้เพื่อหาความ ตรงตามเนื้อหา จึงมีรายชื่อต่อไปนี้

1. ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ศาสตราจารย์ อ่ำไพ สุจริตกุล คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิระวรรณ อามระคิษ โรงเรียนสาธิตมัธยม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. คร. กมล สุขประเสริฐ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
5. คร. เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
6. อาจารย์ วัชรวิ ชูธรรม หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู

กระทรวงศึกษาธิการ

3. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นและคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษา

4. จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try - out) กับอาจารย์และผู้บริหาร วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา จำนวน 20 คน เพื่อคำนวณหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม และเพื่อตรวจสอบดูว่าเมื่อนำแบบสอบถามไปใช้จริง ผู้ตอบจะมีปัญหาตอบอย่างไรบ้าง แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขภาษาที่ไม่ถูกต้อง และเข้าใจยาก จากนั้นจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยต่อไป การคำนวณ

หาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามใช้สูตรสัมประสิทธิ์ α (Cronbach's α - coefficient) ของ ครอนบาช (Cronbach) ¹ ปรากฏว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง เท่ากับ .93 นับว่ามีค่าความเที่ยงสูงมาก พอที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating-Scale) มีเกณฑ์การตรวจให้คะแนนดังนี้

มีการปฏิบัติมากที่สุด	ให้คะแนน 5	คะแนน
มีการปฏิบัติมาก	ให้คะแนน 4	คะแนน
มีการปฏิบัติปานกลาง	ให้คะแนน 3	คะแนน
มีการปฏิบัติน้อย	ให้คะแนน 2	คะแนน
มีการปฏิบัติน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1	คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้อาจารย์และผู้บริหารวิทยาลัยครูภาคตะวันตกทั้ง 4 แห่ง ค่ายตนเอง และนักวิจัยเพื่อไปปรับแบบสอบถามคืนค่ายตนเอง โดยได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ที่อยู่ในแต่ละวิทยาลัย เป็นผู้รวบรวมให้ ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างอาจารย์จำนวน 198 ฉบับ แต่ได้รับแบบสอบถามคืน และสมบูรณ์จำนวน 186 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.94

1 ประคอง วรรณสุต, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์และท่าปากเจริญผล, 2525), หน้า 52.

2. ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้บริหาร จำนวน 120 คน แต่ได้รับแบบสอบถามคืน และสมบูรณ์ จำนวน 110 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.67

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ทรวจดูความสมบูรณ์ของคำตอบจากแบบสอบถาม เพื่อคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ไว้วิเคราะห์ต่อไป
2. ทรวจให้คะแนน แล้วดำเนินการคั้งต่อไปนี้
  - 2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยวิธีการหาค่าร้อยละแล้ว เสนอในรูปตารางและอธิบายประกอบ
  - 2.2 ข้อมูลเรื่องความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาครู วิเคราะห์โดยการหาค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{x}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้ว เสนอในรูปตารางและอธิบายประกอบ
  - 2.3 วิเคราะห์ความแตกต่างเกี่ยวกับความคิดเห็นระหว่างอาจารย์และผู้บริหารที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ในการพัฒนา ความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาครู โดยใช้ค่าที ($t - test$)
  - 2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองแก่นักศึกษาครูที่ผู้ตอบเรียงลำดับให้มีความสำคัญเป็นอันดับ 1 ให้คะแนน 6 คะแนน อันดับ 2 ให้ 5 คะแนน อันดับ 3 ให้ 4 คะแนน อันดับ 4 ให้ 3 คะแนน อันดับ 5 ให้ 2 คะแนน และอันดับ 6 ให้ 1 คะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้แต่ละข้อมาหาค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{x}$) ข้อใดได้ค่ามัธยิมเลขคณิตสูงสุดให้เป็นอันดับที่ 1 ค่ามัธยิมเลขคณิตรองลงมาเป็นอันดับที่ 2 เรื่อยไปจนถึงอันดับสุดท้าย คือ อันดับที่ 6

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าวนหาการร้อยละของแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จากสูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2. ค่าวนหาค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{x}$) เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาครู ในแบบสอบถามตอนที่ 2 จากสูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ = ค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนนระดับความคิดเห็น

n = จำนวนค่าตอบทั้งหมด

f = จำนวนความถี่

x = ค่าน้ำหนักของค่าตอบเป็น 5, 4, 3, 2, 1

$\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละระดับคูณกับความถี่¹

¹ ประคอง กรรณสูตร, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ 5
(กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2520), หน้า 41.

การแปลความของค่ามัธยัมเลขคณิตที่คำนวณได้คือ เกณฑ์ ดังนี้

- 4.56 - 5.00   หมายความว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
 3.56 - 4.55   หมายความว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
 2.56 - 3.55   หมายความว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
 1.56 - 2.55   หมายความว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
 1.00 - 1.55   หมายความว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. จำนวนหาความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

S.D,   =   ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx$ =   ผลรวมของคะแนนแต่ละระดับคูณกับความถี่

$\sum fx^2$ =   ผลรวมของกำลังสองของคะแนนแต่ละระดับคูณกับความถี่

N   จำนวนผู้ตอบทั้งหมด ¹

¹ ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, หน้า 51.

4. การเปรียบเทียบโดยการหาค่า t (t - test) จากสูตร

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\left\{ \frac{(n_1-1)s_1^2 + (n_2-1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right\} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

$\bar{x}_1$ = มัชฌิมเลขคณิตของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 $\bar{x}_2$ = มัชฌิมเลขคณิตของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 n_1 = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 n_2 = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 s_1^2 = ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 s_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

¹ ล้วน ลายยศ, หลักการวิจัยทางการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
 ทวีกิจการพิมพ์, 2524), หน้า 96.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย